

ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
ในเขตเทศบาลตำบลสีชมพูจังหวัดขอนแก่น
**Factors Affecting Policies on Community Environmental
Management in The Area of Sichomphu Municipality
Sichomphu District Khonkaen Province**

พระนิทัศน์ ธีรบุญโญ(วงศ์วังเพิ่ม)¹ และ กิตติพงษ์ พิพิธกุล²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง¹

นักพัฒนาชุมชนระดับชำนาญการ²

Phranitad Thirapanyo (Wongwangphoem)¹

and Kittiphong Phiphitkun²

Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Thailand¹

Community Development Specialist²

Email : politice7114@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นจำนวน 3,753 คน กลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ Yamane (1967 : 2) จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.917 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู มีการจัดการอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับที่มีค่าสูงเฉลี่ยสูงสุดไปถึงต่ำสุด ได้แก่

ด้านเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านระบบการจัดการ และด้านอุปกรณ์ และยานพาหนะ 2) ตัวแปรที่อิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพูได้แก่ปัจจัยพฤติกรรมมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านรายได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.39 มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 39

คำสำคัญ: ปัจจัย; นโยบาย; สิ่งแวดล้อมชุมชน

Abstract

This thesis aims to study: 1) Public opinion on community environmental management policy in Sichomphu Municipality, 2) factors influencing community environmental management policy in Sichomphu Municipality. The population was 3,753 people in Sichomphu Municipality, Sichomphu District, KhonKaen Province. The samples was calculated from the recipe of Taro Yamane' formulation number 361. The instrument used to collect data was a questionnaire. The reliability was 0.917. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, pearson Product Moment Correlation and Multiple Regression Analysis.

The results are as follows: 1) Opinions on community environmental management policy in Sichomphu Municipality, management is at a high level both overall and individual. When considering each aspect, it was found that the level was high in all aspects. The highest average to lowest ranking was the officer side, followed by the management system and equipment and vehicles, 2) the variables influencing environmental management policies in Sichomphu Municipality were the participation factors. and the revenue factor. The coefficient of forecast (R^2) was 0.39 and the power of forecast was 39%.

Keywords: Factors; Policies; Community Environmental

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองและชนบทมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอากาศเป็นพิษ ขยะมูลฝอย ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยน้ำเสีย ฯลฯ ในแต่ละปีหน่วยงานต่างๆ ต้องใช้งบประมาณสำหรับแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมค่อนข้างสูงและเพิ่มขึ้นทุกปี ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งต่อความเดือดร้อนของชุมชนและมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงและขยายพื้นที่ออกไปสู่สังคมชนบท ดังนั้น ทั้งในส่วนองภาครัฐ ภาคเอกชน

องค์กรชุมชนและประชาชนทุกคนต้องให้ความสำคัญ มีจิตสำนึกในการหาแนวทางการแก้ไข และยุทธวิธีรูปแบบต่างๆ ที่สามารถควบคุมจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยให้ลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นเงาตามตัวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดีขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (Yotha, 2012 : 45)

ปัญหาการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งกำลังประสบอยู่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเก็บขนไม่หมด มูลฝอยตกค้าง วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกต้อง หรือไม่มีที่ดินสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอย ปัญหาเหล่านี้ เป็นปัญหาที่สะสมมานาน และมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของปริมาณขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และสภาพทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายสินค้ามาใช้มากขึ้น และเพิ่มปริมาณการผลิตมูลฝอย ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และบุคลากรของท้องถิ่น ซึ่งไม่เพียงพอต่อการลงทุนและปรับปรุงระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ (Vajarodaya, 2014 : 71-89)

เทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น (ข้อมูล 2559) มีประชากรทั้งสิ้น 3,753 คน แยกเป็น ชาย 1,837 คน หญิง 1,916 คน มีพื้นที่ประมาณ 3.055 ตารางกิโลเมตร โดยมีชุมชนในเขตเทศบาลทั้งสิ้นจำนวน 5 ชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากมีพื้นที่รับผิชอบกว้างขวาง มีรถเก็บขยะมูลฝอยจำนวนน้อยคัน มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในพื้นที่จำนวน 9 คน ซึ่งถือว่าน้อยมากกับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ กับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน จำนวนประชากรก็เพิ่มขึ้นทุกปี ขยะก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน จึงทำให้เกิดปัญหาการจัดเก็บขยะมูลฝอยไม่ทั่วถึง ไม่เพียงพอ เกิดขยะตกค้างเน่าเหม็น สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่ทิ้งขยะใกล้เต็มต่อไปในอนาคตคงไม่เพียงพอที่จะใช้จัดเก็บขยะ และต้องเสียงบประมาณจำนวนมากในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในแต่ละปี คณะผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้มี

นโยบายในการบริหารจัดการขยะ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกัน ตั้งแต่การการกำจัดขยะมูลฝอยการลดปริมาณขยะมูลฝอยในบ้านเรือนของตนเอง การคัดแยกขยะมูลฝอย รวมถึงการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยการนำขยะไปขายเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญที่น่าจะทำให้สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยในฐานะมีภูมิลำเนาทะเบียนบ้านอยู่ในเทศบาลตำบลสีชมพู ได้เห็นถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การจัดการขยะที่นับวันจะมีปัญหามากขึ้นเรื่อยๆ จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นว่าประชาชนได้ปฏิบัติ ตามมากน้อยเพียงใด พฤติกรรมการจัดการขยะเป็นเช่นไร และจะอย่างไรให้ปริมาณขยะในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู ลดน้อยลงได้ เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานอื่นที่สนใจ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์และยานพาหนะต่างๆ รวมถึงกระบวนการระบบการจัดการต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เทศบาลเมืองชุมแพ เป็นเมืองที่สะอาด น่าอยู่ ไร้มลภาวะที่เป็นพิษ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพูอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3,753 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วยอายุ รายได้จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และปัจจัยพฤติกรรมการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Tepayakun (2012 : 17) ประกอบด้วย 1) ร่วมกำจัดขยะมูลฝอย 2) ร่วมลดปริมาณขยะมูลฝอย 3) ร่วมคัดแยกขยะมูลฝอย และ 4) ร่วมใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

ตัวแปรตาม ได้แก่ นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านเจ้าหน้าที่ 2) ด้านอุปกรณ์ และ ยานพาหนะ และ 3) ด้านระบบการจัดการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3,753 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น จำนวน 361 คน โดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967 : 178)

2. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยการนำกลุ่มตัวอย่างไปหา สัดส่วนใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใช้จำนวนชุมชนภายในของเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ และแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออก 3 ตอน

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น แล้วกำหนดกรอบแนวคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้ง ชนิดปลายปิดและปลายเปิดนำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 55 ข้อ ใช้ได้จำนวน 55 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 - 1.00 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังเพิ่ม อำเภอสีชมพู จังหวัด

ขอนแก่น จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.917 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach) (Srisathitnaranugoon, 2012 : 25) ซึ่งผลการทดสอบค่าความเชื่อ ได้เท่ากับ 0.917 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง ตามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

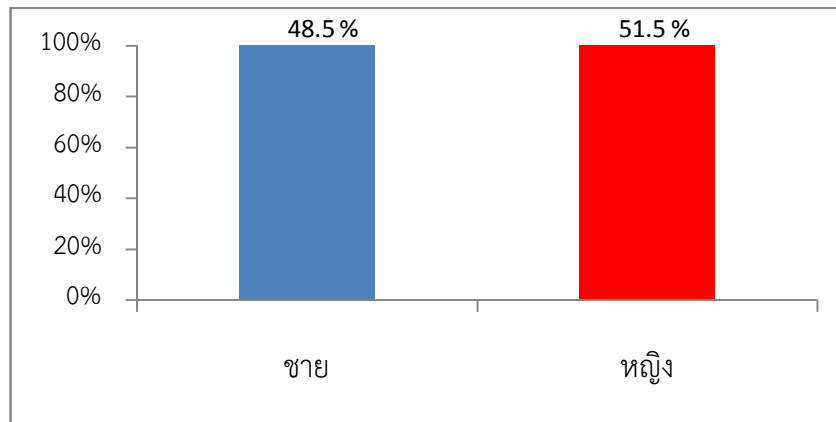
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำหนังสือออกขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถึงนายกเทศมนตรีตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการแจกแบบสอบถามโดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้ฟังและให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 361 ฉบับ จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นและเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่มีความสัมพันธ์ต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ในการทำนายสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ใช้โปรแกรม AMOS ในการวิเคราะห์สมการถดถอยใช้การวิเคราะห์เชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis)

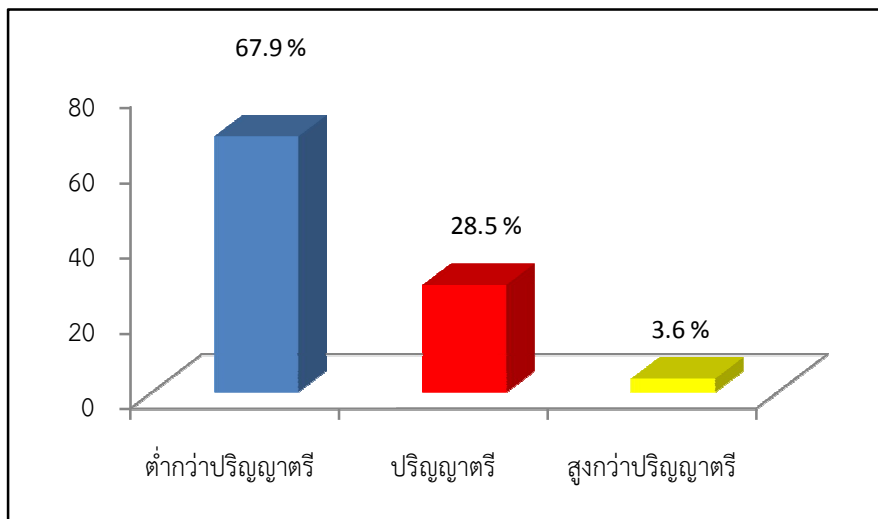
ผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นหญิง ร้อยละ 51.5 ที่เหลือเป็นชาย ร้อยละ 48.5 จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 67.9 รองลงมา คือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.5 และ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.6

ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ภาพที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา

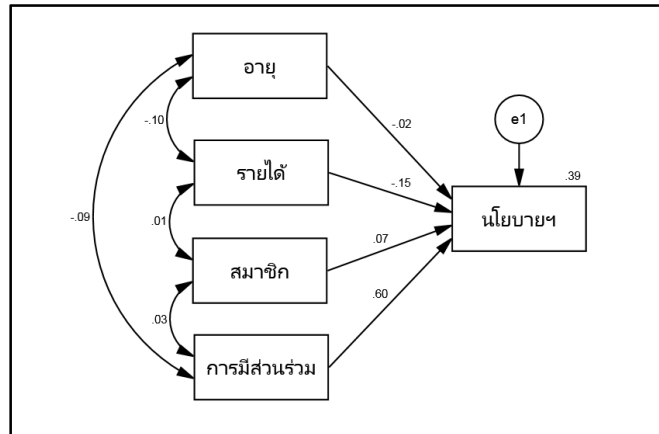
2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่มีต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น พบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่มีต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับที่มีค่าสูงเฉลี่ยสูงสุดไปถึงต่ำสุด ได้แก่ ด้านร่วมใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยด้านร่วมคัดแยกขยะมูลฝอยด้านร่วมลดปริมาณขยะมูลฝอยส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านร่วมกำจัดขยะมูลฝอย

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับที่มีค่าสูงเฉลี่ยสูงสุดไปถึงต่ำสุด ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านระบบการจัดการ และด้านอุปกรณ์และยานพาหนะ

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ก่อนทำการวิเคราะห์สถิติขั้นสูง ต้องมีข้อตกลงว่าการแจกแจงแปรตาม ต้องมีค่าการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normal curve) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการตรวจสอบ โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลจากความเบ้และความโด่ง ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน 1.96 และเมื่อพิจารณาค่า p-value ซึ่งต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) จึงบ่งชี้ว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ โดยในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรตาม 1 ตัว และตัวแปรอิสระ 4 ตัว ประกอบด้วย ตัวแปรอายุ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) คือ ลักษณะค่าของตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาวิเคราะห์ต้องมีการกระจายของข้อมูลแบบโค้งปกติ และทุกตัวแปรต้องมีค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ไม่เกิน ± 1.000 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทำการตรวจสอบความเบ้และค่าความโด่ง ตัวแปรอิสระตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรได้แก่ อายุ รายได้ สมาชิกในครัวเรือน และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีค่าไม่เกิน ± 1.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดมีการกระจายของข้อมูลเป็นโค้งปกติ ซึ่งมีค่าสถิติความเบ้ (Skewness) อยู่ระหว่าง -0.47 ถึง +0.87 และมีค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) อยู่ระหว่าง -0.71 ถึง 1.39 นั้นแสดงว่าสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไปได้ และตัวแปรตาม นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 3 ตัว ได้แก่ เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ยานพาหนะ และระบบการจัดการ พบว่า มีค่าไม่เกิน ± 1.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดมีการกระจายของข้อมูลเป็นโค้งปกติ ซึ่งมีค่าสถิติความเบ้ (Skewness) อยู่ระหว่าง -0.47 ถึง +0.52 และมีค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) อยู่ระหว่าง 0.12 ถึง 0.34

สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไปได้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรม AMOS ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ปรากฏดังภาพโมเดลดังนี้

ภาพที่ 3 โมเดล แสดงค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพูอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

โมเดล แสดงค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพูอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ด้วย AMOS พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 2 ตัวแปร เรียงลำดับอำนาจการพยากรณ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ปัจจัยพฤติกรรมการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านรายได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.60-0.15 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.39 และมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 39 ส่วนปัจจัยที่เหลือ ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ และปัจจัยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่มีต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yotha (2012 : 6) ศึกษาเรื่อง “การจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา” ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนความต้องการจัดการขยะในอนาคตประชาชนต้องมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการจัดการขยะ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tepayakun (2012 : 15) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาดนาเหาะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาดนาเหาะ อำเภอเบตง ในภาพรวมมีการจัดการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ Wong-in (2013 : 7) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอมือชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอมือชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลเมืองชุมแพที่จัดการรณรงค์ให้ตระหนักถึงอันตรายและมลพิษจากขยะ เช่น มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนที่อยู่เขตความรับผิดชอบของเทศบาลอย่างทั่วถึง ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะกับทางเทศบาลอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ปัจจัยพฤติกรรมการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านรายได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (β) เท่ากับ 0.60-0.15 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.39 และมีอำนาจในการพยากรณ์ การดำเนินนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 39 จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงว่าทั้ง 2 ตัวแปรมีความสามารถพยากรณ์ได้ไม่ถึง ร้อยละ 50.00 นั้นแสดงว่ายังเหลือบางตัวแปรที่ยังไม่นำ

มาร่วมศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน เริ่มตั้งแต่ร่วมในการกำหนดปัญหาและความต้องการร่วมดำเนินการ การร่วมติดตามประเมิน การร่วมได้รับผลประโยชน์ และมีความรู้สึว่าตนเองมีความสำคัญหรือเป็นส่วนหนึ่งของ นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาล ดังนั้นปัจจัยด้านพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะจึงมีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sunthornwaritthichord (2013 : 19) ได้ศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลสามบัณฑิตผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วม การบำรุงรักษา มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลสามบัณฑิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thawhin (2013 : 26) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน มีพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

References

- Srisathitnaranugoon, B. (2012). *Development and validation of research tools :Psychological Measurement Features*. Bangkok : Printing of Chulalongkorn University.
- Sunthornwaritthichord, N. (2013). *Factors affecting the development of natural resources and environment of the people in Sammat Sub District*.Research Report.Faculty of Humanities and Social Sciences. Graduate School : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Tepayakun, R. (2012). *Solid Waste Management Behaviors of Households in TambonTambon Administrative Organization, Betong District, Yala Province*.Research Report. Graduate School : Hatyai University.
- Thawhin, K. (2013).*Solid waste management behavior in 3R (Reduce, reuse, recycle) model of people in Chonburi municipality Mueang Chon BuriChonburi province*. Master's thesis. Graduate School : Burapa university.
- Vajarodaya, P. (2014). *Waste Management of Local Government Organizations : A Case Study of Sub District Municipality, Klaeng District, Rayong Province*. Master's thesis. Graduate School : National Institute of Development Administration.

- Wong-in, R. (2013). *Solid waste management behavior of AngSila district municipality Chonburi Province*. Master's thesis. Graduate School : Burapa University.
- Yamane, T. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. (2nd ed.). New York : Harper & Row.
- Yotha, K. (2012). *Waste Management of People in Tambon Ban Mae Suai, Phayao Province*. Master's thesis. Graduate School : Phayao University.